

**ANALÝZA KONCEPCÍ A NÁSTROJŮ ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ
NA ÚZEMÍ PAMÁTKOVÉ REZERVACE KUKS
S PŘÍLEHLÝM KOMPLEXEM BÝVALÉHO HOSPITALU
A SOUBOREM PLASTIK V BETLÉMĚ,
JEHO OCHRANNÉHO PÁSMA A NEJBLIŽŠÍHO OKOLÍ**

STANOVICE
POŽADAVKY NA ŘEŠENÍ V ÚZEMNÍM PLÁNU

HaskoningDHV Czech Republic, spol. s r.o.
Sokolovská 100/94, 186 00 Praha 8

Praha | červenec 2013

ZADAVATEL

Královéhradecký kraj

Pivovarské náměstí 1245
500 03 Hradec Králové

Kontaktní osoby zadavatele

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

Odbor územního plánování a stavebního řádu
Oddělení územního plánování

Ing. Petr Háp
Vedoucí oddělení územního plánování
tel.: 495 817 236
e-mail: phap@kr-kralovehradecky.cz

Bc. Pavla Hofmanová, DiS.
Zástupce vedoucího oddělení územního plánování
tel.: 495 817 468
e-mail: phofmanova@kr-kralovehradecky.cz

ZPRACOVATEL

HaskoningDHV Czech Republic, spol. s r. o.

Sokolovská 100/94
186 00 Praha 8

Zodpovědný projektant | Vedoucí projektu

Ing. arch. Veronika Šindlerová
autorizovaný architekt ČKA pro obor architektura
osvědčení o autorizaci č. 04 019
tel.: 236 080 562
e-mail: veronika.sindlerova@rhdhv.com

OBEČNÉ POŽADAVKY

(POŽADAVKY BEZ KONKRÉTNÍHO ÚZEMNÍHO PRŮMĚTU)

- 1. Zohlednit v řešení územního plánu nebo jeho změny závěry celkového vyhodnocení vhodnosti realizace identifikovaných relevantních záměrů na provedení změn v území – konkluze dle kapitoly G.3 – CELKOVÉ VYHODNOCENÍ VHDNOSTI REALIZACE ZÁMĚRŮ – KONKLuze této územní studie.**

Odůvodnění požadavku:

Přestože veškeré konkrétní požadavky na řešení v územních plánech dotčených obcí, vyplývající z vyhodnocení vhodnosti realizace identifikovaných relevantních záměrů na provedení změn v území, jsou obsaženy v této složce, v kapitole KONKRÉTNÍ POŽADAVKY (POŽADAVKY S KONKRÉTNÍM ÚZEMNÍM PRŮMĚTEM), je žádoucí seznámit se detailně s kompletními závěry vyhodnocení vhodnosti realizace všech záměrů, včetně záměrů doporučených a žádoucích, a zohlednit je důsledně v rámci řešení územního plánu nebo jeho změny.

- 2. Zohlednit v řešení územního plánu nebo jeho změny navrhované cílové charakteristiky řešeného území dle kapitoly I – CÍLOVÉ CHARAKTERISTIKY ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ této územní studie.**

Odůvodnění požadavku:

Přestože veškeré konkrétní požadavky na řešení v územních plánech dotčených obcí, vyplývající z navrhovaných cílových charakteristik řešeného území, jsou obsaženy v této složce, v kapitole KONKRÉTNÍ POŽADAVKY (POŽADAVKY S KONKRÉTNÍM ÚZEMNÍM PRŮMĚTEM), je žádoucí seznámit se detailně s navrhovanými cílovými charakteristikami řešeného území a zohlednit je důsledně v rámci řešení územního plánu nebo jeho změny.

- 3. Vymezit plochy, ve kterých je vyloučeno umístování staveb, zařízení a jiných opatření pro účely uvedené v § 18 odst. (5) stavebního zákona, především s ohledem na ochranu krajinného rázu, ochranu historických kompozičních vazeb v krajině a kulturních hodnot v řešeném území.**

Odůvodnění požadavku:

Využití nového institutu vymezení ploch, v nichž je vyloučeno umístování vybraných staveb, zařízení a jiných opatření v nezastavěném území, lze s výhodnou využít pro možnost eliminace rizika umístění objemově nebo výškově rušivých staveb ve volné krajině (například stavby pro zemědělství jako jsou seníky, silážní a senážní zařízení, sklady hnojiv, apod. nebo v krajině dominantní zařízení technické infrastruktury jako jsou nadzemní vedení vyžadující svislé podpory, vysílače apod.), především s ohledem na žádoucí zachování hodnot krajinného rázu, historických kompozičních vazeb v krajině (průhledy, pohledové osy, apod.) a zachování kulturních hodnot v krajině (především národní kulturní památka Hospital Kuks, Betlém v Novém lese u Kuksu a další národní kulturní památky a nemovité kulturní památky včetně celého území památkové rezervace).

- 4. Provéřit možnost obnovy původních kompozičních prvků v krajině (historické cesty, aleje, solitérní stromy, remízy, lesy, rybníky, drobná architektura ad.) v rozsahu bývalého nadačního panství Choustníkovo Hradiště.**

Odůvodnění požadavku:

V utváření území bývalého Šporkova nadačního panství Choustníkovo Hradiště hrála krajina klíčovou roli. Do té doby čistě hospodářsky využívaná krajina byla od přelomu 17. a 18. století postupně přetvářena v duchu barokních kompozičních principů s jediným cílem: ve spojení s monumentálními stavbami hospitalu a špitálního kostela, kostelů v Choustníkovo Hradišti, Vlčkovcích či Kohoutově a množstvím drobných staveb (kapličky, altánky, boží muka, zvonice, baldachýny apod.) a sochařských děl v krajině, maximalizovat efekty působení krajiny, pohledových os utvářených alejemi stromů, dálkových průhledů, průhledů průseky v lesních masivech, kompozičních vazeb mezi solitérními stromy v krajině a podobně.

Z původních krajinných kompozičních prvků se v území mnoho nedochovalo, spíše ojedinělé fragmenty. Obnova některých původních kompozičních prvků je v současné době již zcela nemožná, neboť kompoziční vazby byly navždy zprůtrhány

novými prvky v území, jako například železnicí či novější zástavbou. V případě řady původních kompozičních prvků však stále obnova možná je.

Územní plán by měl prověřit možnost obnovy kompozičních prvků v krajině a v případě, že to měřítko územního plánu umožní, měl by také vytvořit podmínky pro jejich možnou obnovu.

5. Při zpřesňování a vymezování ÚSES respektovat dochované historické kompoziční prvky v krajině resp. kompoziční prvky navržené k obnově.

Odůvodnění požadavku:

Vymezení a realizace ÚSES přináší, v případě zakládání nových prvků, do krajiny nové vegetační kompoziční prvky, především nové krajinné osy (biokoridory) a plochy krajinné zeleně (remízy, lesy apod.). Nově zakládané prvky ÚSES by měly respektovat historické kompoziční prvky v krajině, využívat jejich existenci, případně sloučit obnovení historického kompozičního prvku s prvkem ÚSES.

6. V rámci textu návrhu koncepce rozvoje území, ochrany a rozvoje jeho hodnot a urbanistické koncepce stanovit podrobnější zásady ochrany území obce vizuálně exponované ve vztahu k národní kulturní památce Hospital Kuks před nevhodným využitím, které by tyto vizuální a kompoziční vazby mohlo narušit.

Odůvodnění požadavku:

I jednoduchá zásada uvedená v textu závazné části ÚP (bez konkrétního grafického vyjádření) může být vhodným nástrojem pro ochranu hodnot v procesu povolování staveb nebo změn využití území.

7. Prověřit možnosti zlepšení podmínek splavnění řeky Labe pro vodáky.

Odůvodnění požadavku:

Řeka Labe je základním integračním prvkem atraktivit cestovního ruchu v řešeném území (řetězení Dvůr Králové nad Labem – Žireč – Stanovice (Betlém) – Kuks – Heřmanice – Jaroměř/Josefov), její potenciál však není stále plně využit. Jedním z nevyužitých potenciálů je mimo jiné její využití pro vodáckou turistiku, splouvání na kanoích, kajacích či raftech. Je žádoucí prověřit možnosti zlepšení podmínek pro vodáky (řešení jezů, hloubky koryta apod.)

8. Z regulativů územního plánu vypustit tyto regulační prvky:

- sklon střešních rovin (udávány ve stupních, např. požadováno rozmezí 38-45° apod.)
- požadavek respektovat tradiční půdorys s výrazně obdélnou dispozicí
- požadavek na stavby, že svým umístěním na pozemku, hmotou, dispozicí a použitými materiály budou respektovat skutečnost, že jsou umísťovány do hodnotného krajinného a venkovského prostředí
- určení polohy korunní římsy objektu

Odůvodnění požadavku:

Míra regulace odpovídá regulačnímu plánu a její užití v rámci územního plánu je nepřipustné.

KONKRÉTNÍ POŽADAVKY

(POŽADAVKY S KONKRÉTNÍM ÚZEMNÍM PRŮMĚTEM)

označení požadavku	označení záměru dle této ÚS	požadavek odůvodnění požadavku
S-01	O-34	<p>Vymezit Labskou cyklostezku podél řeky Labe v úseku Kuks – Dvůr Králové nad Labem, v návaznosti na realizovaný úsek cyklostezky Hradec Králové – Kuks jako veřejně prospěšnou stavbu.</p> <p><i>Uvedení strategického záměru cestovního ruchu nadregionálního / celonárodního významu do souladu s územním plánem (v platném ÚP není plocha pro cyklostezku vymezena). Cílem vymezení cyklostezky je doplnění nové infrastruktury cestovního ruchu neregionálního / mezinárodního významu (Labská cyklostezka, po níž je vedena národní cyklotrasa č. 24 Labská, má do budoucna propojit území od pramene řeky Labe v Krkonoších, podél celého toku Labe přes území ČR až do Německa) a výrazné zvýšení atraktivity řešeného území pro cestovní ruch.</i></p>
S-02	-	<p>Provéřit možné umístění výstupního a nástupního místa pro vodáky včetně kotviště / úvaziště lodí ve vazbě na historické jádro obce Stanovice.</p> <p><i>Obec Stanovice má v rámci řešeného území výjimečnou, strategickou, polohu. Nachází se v samém srdci turisticky nejatraktivnější části řešeného území (na pomezí mezi Kuksem a Betlémem v Novém lese u Kuksu), přímo na Labi. Jednou z možných dostupností této turisticky vysoce atraktivní části řešeného území je mimo jiné řeka Labe, které je v letním období již dnes, i přes nepříznivé podmínky splavnosti, využívána vodáky. Vzhledem k tomu, že s ohledem na přísné podmínky památkové ochrany území obce Kuks s přilehlých komplexem bývalého hospitalu a výjimečnou, až magickou hodnotu řeky Labe v Kuksu, není vhodné zřizovat na Labi přímo v Kuksu jakékoli zařízení pro vodáckou turistiku, jsou Stanovice pro umístění výstupního a nástupního místa včetně kotviště / úvaziště lodí tou nejvhodnější alternativou. Vodáci mají možnost využít Stanovice jako výchozí bod návštěvy jak Kuksu (dále po proudu) nebo Betléma v Novém lese.</i></p>
S-03	-	<p>Vytvořit podmínky pro možné umístění doprovodných služeb pro pěší turisty, cykloturisty a vodáky (občerstvení, stanování, ubytování, tábořiště) v návaznosti na řeku Labe a Labskou cyklostezku v obci Stanovice.</p> <p><i>Obec Stanovice má v rámci řešeného území výjimečnou, strategickou, polohu. Nachází se v samém srdci turisticky nejatraktivnější části řešeného území (na pomezí mezi Kuksem a Betlémem v Novém lese u Kuksu), přímo na Labi. Stanovice jsou již dnes velice dobře dostupné pro pěší a cykloturisty ze širšího okolí po národní Labské cyklostezce, realizované v území v úseku Hradec Králové – Kuks, ale s pokračováním po dobře sjízdné cestě po levém břehu Labe z Kuksu dále do Stanovic. Součástí cyklostezky by měla být v pravidelných intervalech lokalizovaná navazující infrastruktura pro cyklisty i pěší turisty, jako jsou odpočívky a občerstvovací místa, odstavná zařízení pro kola, stravovací zařízení, ubytovací zařízení včetně tábořiště a možnosti stanování. Stanovice mají pro lokalizaci takových zařízení významný potenciál.</i></p>
S-04	-	<p>Plochu bývalého Šporkova statku (poplužního dvora) vymezit jako plochu přestavby a v rámci podmínek pro využití plochy umožnit budoucí využití areálu nejen pro bydlení, ale také pro občanské vybavení, především ubytování, rekreační účely, sport, hipo a agroturistiku apod.</p> <p><i>Areál bývalého Šporkova statku (bývalého poplužního dvora) je plocha typu brownfields, areál je již delší dobu opuštěný, nevyužitý a ve velmi špatném stavebním stavu. S ohledem na značný plošný rozsah areálu a jeho strategickou polohu v samém srdci památkové rezervace a v jádru turisticky nejatraktivnější části řešeného území je vhodné vytvořit podmínky pro větší spektrum potenciálního využití, především se zaměřením na rekreaci a cestovní ruch.</i></p>

označení požadavku	označení záměru dle této ÚS	požadavek odůvodnění požadavku
S-05	UP-S-02	<p>Redukovat a upravit vymezení zastavitelné plochy Z2 dle rozpracovaného ÚP Stanovice.</p> <p>Všechny návrhové plochy vymezené v rozpracovaném ÚP Stanovice pro bydlení vytvářejí podmínky pro nárůst počtu obyvatel obce o dalších 258 %, tedy pro více než 3,5 násobný nárůst počtu obyvatel (!). Přitom intenzita bytové výstavby za období 2001 – 2011 byla velmi podprůměrná (1,72 dokončených bytů na 1.000 obyvatel, což znamená průměrně cca 1 dokončený byt za rok v období posledních 10 let), zájem o bytovou výstavbu v obci je tedy mizivý.</p> <p>Navrhovaná plocha pro bydlení Z2 vytváří navíc podmínky pro nekoordinovaný růst obce Kuks do volné krajiny, navíc ve značně exponované poloze ve vztahu k areálu hospitalu Kuks. Vymezení plochy také vytváří riziko budoucího nežádoucího srůstání obcí Kuks a Stanovice.</p> <p>Jako přijatelné se jeví vymezení plošně výrazně menší plochy ve vazbě na zastavěné území obce Kuks a vytvářející oboustranné obestavění komunikace.</p>
S-06	UP-S-03 UP-S-04	<p>Provéřít plošný rozsah ploch Z3 a Z4 dle rozpracovaného ÚP Stanovice + stanovit pořízení územní studie jako podmínku pro rozhodování v ploše Z3 a Z4 dle platného ÚP Stanovice.</p> <p>Všechny návrhové plochy vymezené v rozpracovaném ÚP Stanovice pro bydlení vytvářejí podmínky pro nárůst počtu obyvatel obce o dalších 258 %, tedy pro více než 3,5 násobný nárůst počtu obyvatel (!). Přitom intenzita bytové výstavby za období 2001 – 2011 byla velmi podprůměrná (1,72 dokončených bytů na 1.000 obyvatel, což znamená průměrně cca 1 dokončený byt za rok v období posledních 10 let), zájem o bytovou výstavbu v obci je tedy mizivý.</p> <p>Vymezením ploch Z3 a Z4 vytváří územní plán podmínky pro plošně nepřiměřený rozvoj obce bez urbanistického kontextu.</p> <p>Z hlediska zájmů památkové péče je nutné považovat tento záměr za kontroverzní až nevhodný. Obecně lze konstatovat, že rozsah nově navržených zastavitelných ploch pro rodinné domy v rámci obce je v kontextu stávající zástavby dosti nadhodnocen. Z hlediska historického urbanismu se nevhodně rozšiřuje zastavitelná plocha sídla, bez urbanistické souvislosti, kontextu na okolní stávající urbanistickou strukturu (měřítko zcela neodpovídá velikosti sídla, zde hrozí vytvoření nežádoucí izolované obytné enklávy).</p> <p>Cílem by mělo být pověřit rozsah vymezení plochy a případně navrhnout její redukci, s ohledem na urbanistický kontext navazující stávající zástavby.</p>
S-07	UP-S-06	<p>Provéřít plošný rozsah resp. zvážit vhodnost vymezení plochy Z6 dle rozpracovaného ÚP Stanovice.</p> <p>Obec Stanovice je zařazená do zóny s nejvyšším stupněm ochrany a nejpřísnějšími požadavky na regulaci (zóna A) z pohledu vztahu k chráněným historickým hodnotám v Kuksu a okolí. Jakýkoli plošně rozsáhlý rozvoj obce je nežádoucí, tím spíše, jedná-li se o rozvoj výrobních aktivit, které mají zvýšené nároky na dopravní obsluhu území, objemové charakteristiky zástavby (vysoké a hmotné stavby) apod.</p> <p>Obec Stanovice je vhodné zachovat pro funkci bydlení a individuální rekreace. Produkční zázemí řešeného území mají dlouhodobě vytvářet obce Choustníkovo Hradiště, Heřmanice či Hříbojedy a v širších vazbách pak města Dvůr Králové nad Labem a Jaroměř.</p>
S-08	UP-S-06	<p>Provéřít zlepšení podmínek pěší a cyklistického propojení Kuksu a Choustníkového Hradiště.</p> <p>Prostorové, kompoziční i provozní vazby mezi Choustníkovým Hradištěm, jako hospodářským centrem celého bývalého Šporkova panství, a Kuksem, jako novým Šporkovým sídlem, byly historicky velmi silné. Tyto vazby byly přetřhány výstavbou státní silnice (I/37), která do krajiny mezi Choustníkovým Hradištěm a Kuksem vnesla jen obtížně překonatelnou bariéru pohybu pěších a cyklistů. Cílem by mělo být tyto historické provozní vazby obnovit, především s ohledem na riziko bariérového efektu další liniové dopravní stavby v území, navrhované silnice R11.</p>